

28.1.2022

שלום לכולם,

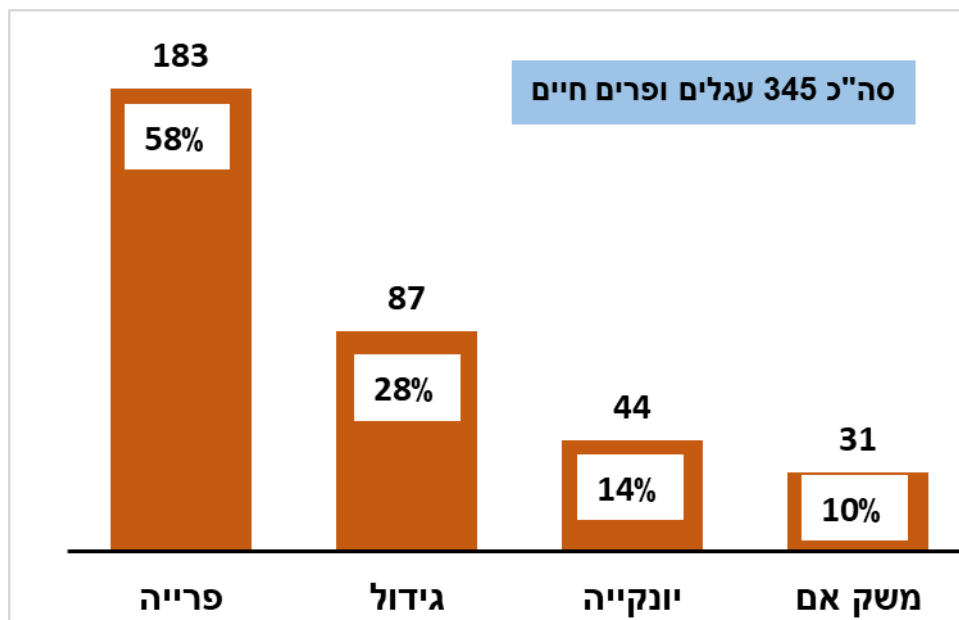
בשיאון חיים כיום 345 עגלים ופרים בשני אתרים מרכזיים:

- שדה אילן – אתר היונקייה והגידול
- ליד גדרה/חפץ חיים – אתר הפרייה והבידוד

ההבחנה בין "עגל" ל"פר" היא בתחילת ייצור והפקת הזרמה. כלומר, כל השלב הראשון, שבו העגל נקלט וגדל באתר שדה אילן, הוא מוגדר כ"עגל". בזמן המעבר לפרייה, שבה הוא עובר תקופת בידוד של כחודש, הוא עדיין מכונה "עגל". אולם בכניסתו לתאי הפרים ותחילת ההפקה של מנות הזרע, הכינוי הופך ונהייה "פר".

החלוקה בכמות העגלים והפרים בין האתרים מתוארת באיור 1.

איור 1: חלוקת העגלים/פרים באתרים השונים של שיאון

ניתן להבחין ש-10% מכלל האוכלוסייה נמצא עדיין במשקים. לאורך השנה, אחוזים אלו משתנים. אנו נמצאים כעת בתקופה של המלטות רבות. שיאון בקשר עם המשקים ואנו, במרבית המקרים לוקחים את העגל לשדה אילן כשבועיים לאחר לידתו.

כאן המקום לבקש מהמשקים להקפיד על:

- מתן קולסטרום איכותי, מיד לאחר הלידה
- טיפול במניעת צמיחת הקרניים
- רישום ומתן מספר ממשלתי
- דיווח על מצבו הבריאותי של העגל – שילשולים, מצב ירוד, נולד כתאום (לזכר או נקבה)

שימחי ענבר ומוטי הרוש הם אנשי הקשר שלנו לרישום, תיעוד ותיאומים ללקיחת העגל.

58% מכלל האוכלוסייה, שהם 183 פרים, נמצאים כיום בפריית שיאון.

מספרים אלו דינמים ומשתנים כל הזמן, וזאת בשל החלטות טיפוחיות המתקבלות לפי:

- מבחני הפרים
- קבלת תוצאות הג'נומיק לעגלים הצעירים

קבלת העגלים הינו צעד חשוב בשיתוף פעולה פורה וטוב בין המשקים לבין מערכת הטיפוח הישראלית. מרבית העגלים המגיעים לשיאון הם פרי תכנון של שידוכים מתאימים המתקיימים כל הזמן, לאורך השנה. שידוכים אלו מגיעים עם מנות הזרע הפרטניות להזרעת העתודות הנמצאות לכל אורכה ורוחבה של ישראל.

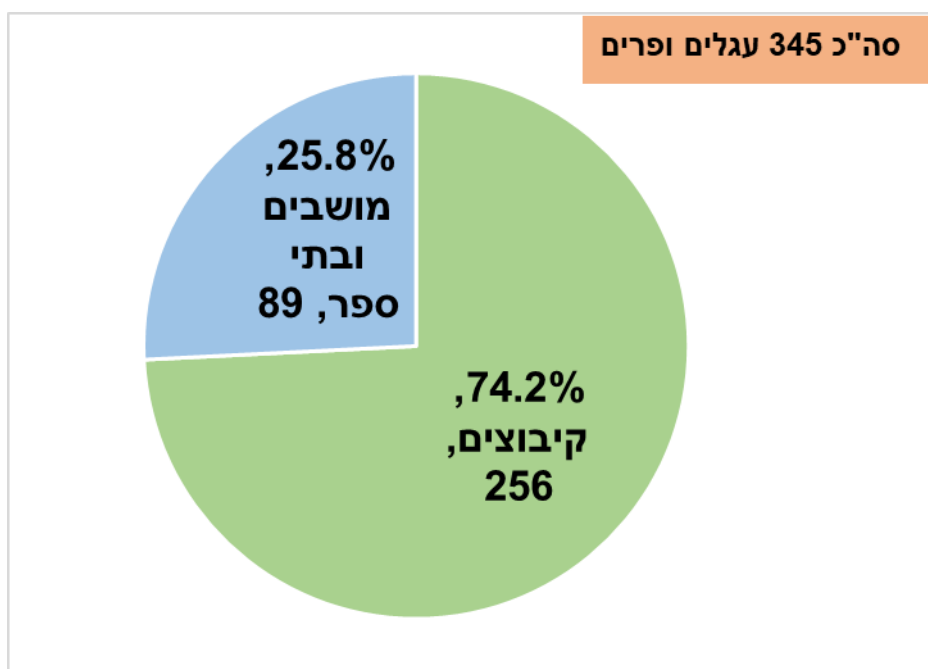
וכאן הכבוד הניתן למשקים אשר מהם אנו לוקחים את העגלים.

איך זה מחולק ארצית?

מי הם אותם משקים?

להלן מספר טבלאות ואיורים הממחישים זאת.

איור 2: מקור העגלים החיים בשיאון לפי חלוקה בין המגזרים

עיקר החומר הגנטי מגיע מהרפתות השיתופיות (256 עגלים). המגזר המושבי תורם כ-26% שהם 89 עגלים חיים.

המשק השיתופי – קיבוצים

למגזר זה יש היום 256 עגלים, כאשר 100 מהם (39%) מגיעים מ-14 רפתות קיבוציות. הבולטת בהן, וכבר מספר שנים, היא רפת שות' רן 2000, הנמצאת בקיבוץ רביבים. מרפת זו, נמצאים כיום 20 עגלים חיים, שהבולט מהם הוא גוגל-9037 שהזריע כבר 53,000 הזרעות.

טבלה 1 מציגה את 14 הקיבוצים הבולטים בכמות העגלים החיים כעת בשיאן. סה"כ הקיבוצים שמהם נלקח עגל והוא חי בשיאן, מגיע ל-100 קיבוצים המהווים כ- 62% מכלל הרפתות השיתופיות.

טבלה 1: מגזר שיתופי - מספר עגלים החיים בשיאן, מעל 4 עגלים/רפת

מספר עגלים	קיבוץ	שם רפת
20	רביבים	שות' רפת רן 2000
12	רגבה	רפת גליל מערבי
9	חנתון	שות' מכבי-חנתון
8	יפעת	רפת העמק
8	סעד	סעד
7	יבנה	יבנה
5	רמת הכובש	רמת הכובש
5	מזרע	רפת מ.ג.ע
5	כרמיה	כרמיה
5	משואות יצחק	רפת קדם
4	אורטל	רפת צפון הגולן
4	תימורים	רפת חותם
4	מצר	מצר
4	יד מרדכי	יד חיל-יד מרדכי
100	סה"כ 14 ישובים בולטים-מס' עגלים	
256	סה"כ עגלים מהמגזר השיתופי בשיאן	
95	סה"כ ישובים עם עגלים בשיאן מהמגזר השיתופי	

המשק המשפחתי – מושבים

גם במגזר זה ישנם מספר מושבים בולטים במספר העגלים החיים היום בשיאן. מקור העגלים מהמגזר המושבי מהווה כרבע מכלל העגלים החיים כיום בשיאן,

טבלה 2 מציגה את פיזור 10 המושבים עם 3 עגלים ומעלה, החיים בשיאן. ארבעת המושבים הבולטים הם: באר טוביה, כפר יהושע, רמת צבי וכפר ויתקין, שלהם 6-9 עגלים מכל ישוב.

ממרבית הרפתות המושביות קיים עגל אחד עד שניים שחי כעת בשיאן. סה"כ המשקים המושביים שלהם עגלים חיים בשיאן הוא 41 והם מהווים כ-12% מכלל המושבים משתפי הפעולה שלהם נתוני יצור ופוריות בספר העדר.

טבלה 2: מגזר משפחתי ובתי ספר - מספר עגלים החיים בשיאון, מעל 3 עגלים/רפת

מס' עגלים	מושב	שמות רפתות
9	באר טוביה	אבידן, או.תו.תו.חלב, צור, כהנשטם, גולן
8	כפר יהושע	יריב, ישראלי, פניני, ש.דגן
6	רמת צבי	ספקטור, דור דוד, לנדאו
6	כפר ויתקין	שביל החלב, בלטניסקי, פרקר, גולן
5	נהלל	מנור, גבאי
4	עין אילה	פ.ל.מ, יזרעאלי
3	מכון וולקני	מכון וולקני
3	נוב	דויטש, רפת ה.ש.ג
3	מדרך עוז	טיירי, בדיחי
3	גילת	זבת חלב
50	סה"כ 10 ישובים בולטים - מס' עגלים	
89	סה"כ עגלים מהמגזר המשפחתי	
41	סה"כ ישובים עם עגלים בשיאון מהמגזר המשפחתי	

סיכום

אנו משקיעים רבות בתכנון וביצוע של תכנית הטיפוח המקומית. הדיוק בשידוכים המתוכננים לפרות העלית הנמצאות בכל אזורי הארץ, הוא חשוב: ביצוע ההזרעה, סימון הוולד המבוקש, שינוע שלו למתקני שיאון, גידולו ולבסוף הפקת הזרע לפיזור לכלל הרפתות.

אנו קונים עגלים מפריים מקומיים ומפריים שזרמתם מגיעה מחו"ל. עלינו לזכור שרק אחוז קטן מכלל הפריים (מקומי או חו"ל) מגיע בסופו של התהליך לרמת חמ"מ גבוהה של לוח הפריים. ומכאן ששימוש בזרמת חו"ל בפרות העלית אינו דומה לשימוש של אותם פריים בהזרעות שאר הפרות ברפת. זאת משום שהתוצאה הנשארת ברפת, מלווה אותה כ-5 שנים, בעוד שהעגל הנולד, עובר מבחנים רבים עד אשר מגיע לידיי מימוש של הזרעות מרובות בשטח. רובם לא עוברים את המבחנים הללו ורק כ-30% מגיע לרמת לוח הפריים.

ישר כח לכל הרפתות המשתפות פעולה אתנו ותודה לכלל העובדים של שיאון שבעבודתם מקדמים את הטיפוח המקומי לרווחת הרפת הישראלית.

ולבסוף,

שתי תמונות הממחישות את התקופה. בשלג ובחמסין, עובדי שיאון אתכם ולמענכם.

שבת שלום, ושבוע טוב,

ושמרו על עצמכם, שם בכבישים הרטובים והחלקלקים....

יואל